

Əlizadə NƏCƏFOV
*AMI-nin Ağcabədi filialının müəllimi,
tarix elmlərinə mütəxəssisi.*

PEYĞƏMBƏR SİMALI İNSAN

Mən cəsarətlə deyə bilərəm ki, müasiri olduğumuz XXI əsrin ən böyük zəka sahiblərindən biri də mənim əziz müəllimim professor Abuzər Xələfovdur.

Neçə illərdir ki, mənim əziz müəllimim, professor Abuzər Xələfov haqqında yazılan yazılarda demək olar ki, onun bütün elmi və fəxri adları həmişə sadalanır və qeyd olunur. Bunlardan fərqli olaraq bu yazıda mən müəllimimin həyatda qazandıqlarını deyil, Allah tərəfindən ona verilən təbii və fitri imkanlardan, mənə çatan və məlum olanlardan bəhs edəcəm. Qəribədir ki, adətən biz insanlar öz müasirlərimizin kim olduğunu çox gec bilirik və sonra da çoxlu-çoxlu tərifli sözlər yazırıq, təəssüflənirik, heyflənirik və s.

Mənim müəllimimin ilahi böyüklüyü ondadır ki, o həm də mənə-öz tələbəsinə və müasirinə, yaşadığı XX və XXI əsrlərə və öz həmvətənlərinə, onu tanıyan, əziz tutan, qiymətləndirən, hörmət edənlərə də, xalqına da kim olduğunu çox vaxtında deməyi bacarmışdır. Abuzər müəllim haqqında düşünərkən illər məni bir qədər ötən anlara XX əsrin 70-ci illərinə qaytardı....

Abuzər müəllimlə mənim tanışlığım da həmin vaxtda başlamışdı. Müəllim-tələbə münasibəti, ağsaqqal-gənc münasibəti, kafedra müdiri-aspirant münasibəti və ən əsası dost və qardaş münasibəti və s. Zəhmətini çiyinlərimdə çəkə bilmədiyim bu insanın mənim taleyimdə o qədər rolu böyük olub ki, az qalırım deyəm, bu günkü xarakterimə və nailiyyətlərimə görə Abuzər müəllimə borcluyam. Tələbəlik illərində məni elmə və ictimai işlərə ilk olaraq alışdıran və

istiqlal verən də o oldu. Əlaçı olduğum üçün M.F.Axundov adına təqaüd aldım. Diplom işimin elmi rəhbəri də o oldu. Alimlik müdafiəsində də elmi rəhbərim məhz Abuzər müəllim oldu.

..1980-ci ildə, sonuncu kursda olanda təyinat bölgüsündə Abuzər müəllim BDU-nun rektoru, professor Faiq Bağırzadəyə dedi ki, Faiq müəllim, bu Əlizadə bizim fakültəni əla qiymətlərlə bitirir, özü də çox fəal bir tələbədir. Elmə həvəsi var, indi onu hansı rayona göndərsək qalacaq orda. Aspiranturaya belələrini götürməliyik, elə bir qərar verin ki, biz onu fakültədə saxlaya bilək... Mərhum rektor da Abuzər müəllimin fikrini təsdiqlədi və mənim gələcək elmi istiqamətim də müəllimin əliylə müəyyənleşdi.

Aspiranturaya 1983-cü ildə yenə də professor Abuzər müəllimin köməyilə qəbul oldum, elmi rəhbərim də özü oldu.

Abuzər müəllimin köməyilə dissertasiyanın mövzunu müəyyənleşdirdik. Burada da yenə onun müdrikliyi zamanı qabaqladı. Dedi ki, Əlizadə, Dağlıq Qarabağın mədəni-maarif işiylə bir erməni məşğul olurdu. Sən onu qabaqla və bu bölgənin kitabxana işinin tarixini dissertasiya işinə mövzu seç. Belə də oldu.

İllər işə ötürdü. Aspiranturamı qurtaran kimi müdafiə edə bilmədim. Lakin bu işə də Abuzər müəllim istiqamət verdi. Onun səy və zəhməti ilə Rusiyalı alimlərin də daxil olduğu birdəfəlik müdafiə şurasında müdafiə edərək tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi aldım....

Abuzər müəllim təkə mənim elmi yaradıcılığım deyin, həm də ailə problemlərimlə də ciddi maralanıb. O bildirdi ki, mənim xəstəm var. Hər dəfə görüşəndə, ya telefonla danışanda, onun vəziyyəti ilə mütləq maraqlanıb. Eyni zamanda övladlarımın taleyi ilə ciddi məşğul olmağı tapşırıb, onların təhsili ilə maraqlanıb.

Məlum Qarabağ hadisələri dövründə müəllimim Şuşadakı, ümumən Qarabağdakı hadisələrlə və bizim

vəziyyətimizlə müntəzəm əlaqə saxlayıb, oradakı real vəziyyət barədə Respublika rəhbərliyinə davamlı olaraq məlumatlar verib.

Bu yazının adını təsadüfən seçməmişəm. Abuzər müəllim çox iffətli bir kişi olmaqla bərabər həm də bir neçə dəfə İslamın ən əziz ziyarətgahlarında olub. Hacı, Kərbəlayı olmuşdu. Dini dəyərlərə çox hörmətlə yanaşan Abuzər müəllim həm də bu istiqamətdə keçirilən dünya və respublika əhəmiyyətli tədbirlərdə iştirakçı olub.

Abuzər müəllimin fəaliyyətləri istiqamətçə həddindən çox olsa da o, bir o qədər işlərin içində hər dəfə öz yoldaşları ilə, onunla görüşməyə gələn insanlarla görüşüb əhvallaşmağa vaxt tapır, onlara müəyyən işlərdə köməklik edir və s.

Mənim əziz müəllimim, deyirlər ki, dünyanın bir çox yerlərindən elm və dövlət xadimləri, dahi Nizaminin sağlığında onun görüşünə, ziyarətinə gəlirmişlər. Mənə belə gəlir ki, mənim müəllimim də Şeyx Nizami qədər uca, ziyarət olunmalı və sadə bir insandır. O həm başı qarlı zirvəyə bənzəyir, həm də sinəsində min bir xəzinə olan məhsuldar, güllü-çiçəkli, al-əlvan libas geymiş laləli düzlərə.

Onun məğrurluğu nə qədər şərəflidirsə, nuraniliyi də bir o qədər zərif və işıqlıdır.

Qərribədir, dəfələrlə şahidi olmuşam ki, bir qədər əvvəl ondan çoxlu danlaq və tənbəh almış insan yenə də çox cəsarətlə, elə həmin gün hər hansı bir ehtiyaqla bağlı Abuzər müəllimə müraciət edib.

Bu nədir?!

Bəli, hər kimi Abuzər müəllim tənbəh edirsə, öz övladı kimi tərbiyə edir.

Müəllimimlə ünsiyyətdə olduğum illərdə onun bir məsələ haqda iki fikirli olduğunu görmədim, ya "hə", ya da "yox"! Onun "yox" sözünü "hə" etmək də hər kəsin işi deyil. Çətindir, həm çox sərt, həm də ipək kələfi kimi yumşaq olduğu anların canlı şahidiyəm.

O, Bakı Dövlət Universitetində çox-çox insanları müxtəlif illərdə qərəzdən, bəhtandan, şərdən qoruyub, qovulmaqdan azad edib, haqlarını özünə qaytarıb.

Hətta yeri gələndə o insanların işinə görə bütün karyerasını təhlükəyə atıb.

Fakültədə danladığı adamı universitetdən kənarında, başqa yerlərdə tərifləyib. O öz doğma ocağının sirrini heç kimə verməyib...

Abuzər müəllimin xüsusi məktəbi var. Azərbaycanda kitabxanaçılıq məktəbi onun dövründə formalaşmış, inkişaf etmiş, kadrlar hazırlanmış və bütün Respublikada həm tarixi-nəzəri, həm də praktiki sahədə inkişaf etmiş bu günlük səviyyəyə çatmışdır.

Fakültədə layiqli davamçıları olan professorlar Xəlil İsmayılov, Z.Əliyev, B.Allahverdiyev və onlarla elmlər namizədi, dosentlər yetişdirmişdir.

O, çox böyük, tanınmış elm adamı olmaqla yanaşı, həm də ictimai xadimdir.

Abuzər müəllim dövlətimizi və xalqımızı xaricdə elə təmsil edər ki, heç şübhəsiz hamımız ondan razı qalarırıq. Necə ki, bu ocaqdan bir nəfər Xələf Xələfov həmin missiyanı şərəflə icra edir.

Ötən illər ərzində Abuzər müəllimin bir çox xarakterik xüsusiyyətlərinin canlı şahidi olmuşam. Mənim üçün ən mürəkkəb görünən bir işə çox sadə və qanuni istiqamət verib. Universitetin rektorluğunu, xüsusilə də indiki rəhbərliyi həmişə müdafiə edib, professor Abel Məhərrəmov haqda danışanda elə danışır ki, adamın canına sözlər yağ kimi yayılır.

Mənim müəllimim ali və son dərəcə sadə bir insan olmaqla yanaşı çox tədbirli bir kişidir, qayğıkeş ailə başçısıdır. İşçilərin doğma balalarından fərqləndirməyən bir insandır.

Mənim əziz müəllimim vacib olanda yumşaqlığı qədər də sərt bir xarakterə malikdir. Böyük qəlbə və ürəyə malik olan Abuzər müəllimin dostluğu Quran ayəsi qədər möhtəşəmdir.

İclasların birində baş müəllim Murad Şəmsizadənin dərsi dinlənilmiş və müzakirə olunurdu. Bir çox tənqid və təkliflər söyləniləndən sonra Abuzər müəllim Murad müəllimə dedi ki, səflərini düzəltsin, bir qədər aqressiv mövqedən çıxış edən bəzi əməkdaşlara isə dedi ki, unutmayın ki, Şəmsizadə Murad mənim 50 illik dostumdur.

Xoşbəxtəm ki, müəllimimin 50, 60, 70 illik yubileyində iştirak etmişəm. Qismət olsa 75 illik yubileyində də iştirak edəcəm. Arzum budur ki, Abuzər müəllimin 100 illiyini də onun iştirakı ilə qeyd edək!

Mənim əziz müəllimim, Sizin haqqınızda danışmağa və yazmağa, insanlara etdiyiniz yaxşılıqları saymağa saatlarla yox, aylarla, illərlə vaxt belə azdır. Onu demək istəyirəm ki, Sizin gördüyünüz xeyirxah işlər əbədidir, onların nə sayı var, nə əvvəli, nə də axırı. Bu haqda necə də yaxşı demişlər:

**Gələn birdir, gedən birdir, qalan bir.
Gələn qalmaz, gedən gəlməz, bu bir sir.
Bir əvvəl var, bir axır var deyirlər.
Bu bir sözdür, nə əvvəl var, nə axır.**